

Expunere de motive

la inițiativa legislativă privind jurământul de credință față de țară și popor al Președintelui României, al Primului-ministru, al miniștrilor și al celorlalți membri ai guvernului

Prevederile actuale ale Constituției României prevăd că accesul la înalte funcții publice precum cea de Președinte, Prim Ministru, Ministru sau membru al Guvernului este permis, prin Constituția adoptată înainte de data aderării la Uniunea Europeană (Art. 82 alin. 2 și Art. 104), numai persoanelor care împărtășesc o credință religioasă monoteistă, întrucât jurământul de credință se încheie cu formula religioasă "Așa să îmi ajute Dumnezeu" care este obligatorie. Nu sunt prevăzute derogări.

Un ateu, un agnostic, un liber cugetător, un sceptic sau o persoană care împărtășește o credință religioasă budistă (în care nu există Dumnezeu), sau hinduiști, sau șintoști unde sunt mai mulți zei, ar fi pus în situația de a depune un jurământ împotriva conștiinței lor. Or, acest lucru reprezintă o gravă discriminare politică pe motiv de gândire, conștiință și religie încalcându-se atât dreptul de a fi ales prevăzut de către Constituția României la Art. 37, cât și Art. 9 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România și care are o forță juridică mai puternică decât Constituția țării.

Legea nr. 8 din 2002 privind jurământul parlamentarilor prevede ca, în cazul acelor persoane care nu au religie monoteistă sau nici o religie, să existe opțiunea de a depune jurământul de credință fără formula religioasă, aceasta putând fi înlocuită cu formula: "Jur pe onoare și conștiință", care prefațează jurământul.

Propunerea legislativă de față înlătură discriminarea menționată mai sus și pune în acord legislația țării noastre cu prevederile europene obligatorii pentru România, așa cum legea privind jurământul de credință al parlamentarilor o face în cazul acestora.

Art. 9 al Convenției Europene a Drepturilor Omului care prevede următoarele:

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

1. Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie ; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora.

Articolele Art. 82 alin. 2 și Art. 104 din Constituție menționate întră în conflict cu alte articole din legea fundamentală. Constituția României garantează **egalitatea cetățenilor “în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”** (Art. 16 alin. 1) și afirmă la Art. 4 alin. 2 că **“România patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială”** (s.n.). De asemenea, prin Art. 29 alin. 2 este garantată libertatea conștiinței, iar Art. 37 garantează dreptul de a fi ales.

De regulă, țările membre ale Uniunii Europene nu au prevăzută o formulă religioasă în jurământul de credință pentru înalții demnitari ai statului. Acestea sunt: **Belgia, Bulgaria, Cipru, Cehia, Croația, Estonia, Finlanda, Franța, Letonia, Slovacia, Slovenia, Spania, Portugalia, Luxemburg, Olanda.**

Țările membre ale UE care au un conținut religios, dar care este opțional, în jurământul de credință al înalților demnitari sunt: **Austria, Germania, Lituania, Polonia, Regatul Unit, Malta.**

După cum se observă, în marea majoritate a cazurilor, țările membre ale Uniunii Europene au înțeles că o astfel de prevedere precum obligativitatea unui jurământ cu conținut religios pentru un demnitar al statului este discriminatorie.

Doar **Grecia**, dintre țările cu o Constituție recentă, are stipulat un jurământ obligatoriu cu caracter religios pentru șeful statului, dar nu și pentru alți demnitari. Jurământul de credință nu conține referiri religioase nici în cazul unora dintre monarhiile europene precum cea din **Belgia**.

De asemenea, **Irlanda**, care însă are o Constituție ce datează din 1938 care prevede însă separarea dintre stat și biserică, prevede un jurământ cerut Președintelui republicii, Consiliului de Stat (care include Primul Ministru, Vice Prim Ministrul, Ministrul de Justiție, Președintele Înaltei Curți, Procurorul General și Președinții celor două Camere ale Parlamentului), Înalților magistrați care are un conținut religios discriminatoriu față de persoanele care nu împărtășesc credința în Dumnezeu.

O democrație trebuie să respecte dreptul fiecăruia la libertatea de gândire, de conștiință și de religie, ca și toate celelalte drepturi. Prin adoptarea inițiativei legislative, România va reglementa acest aspect în cadrele prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Eventuala obiecție că prevederile propunerii legislative ar intra în conflict cu Constituția, nu se susțin întrucât Art. 148 alin. 2 și 4 prevăd următoarele:

“(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.
(...)”

(4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).”

Inițiator:

Remus Florinel Cernea – deputat independent

